

Bli en
lampsläckare,
komposterare,
cyklist,
lagomdosserare,
bilpoolare,
holkbyggare,
motorvärmare
...

HELSINGBORG

Miljöprogram för Helsingborgs stad
-en kortversion

Goda råd är inte dyra

”Helsingborgs stad strävar mot ett långsiktigt hållbart samhälle ur ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Vi vill skapa en god livskvalitet för alla som bor, verkar och besöker vår kommun samt för kommande generationer.”

Det är stora ord och höga mål. De står att läsa i Helsingborgs stads miljöpolicy. Ska de bli verklighet måste du och jag och alla andra kommuninvånare hjälpa till.

I slutet av maj i år antog kommunfullmäktige ett samlat miljöprogram för Helsingborg. Det innehåller mål och riktlinjer för Helsingborgs miljöarbete i vid bemärkelse. Det innehåller även en ”åtgärds katalog”, en lång rad insatser som staden åtar sig att genomföra för att förbättra miljön – bara att bocka av efterhand!

Men bocka av kan också du och jag göra. För programmet rymmer mängder av tips till oss enskilda kommuninvånare. Det är goda råd, förbluffande enkla men inte dyra. Ofta innebär de faktiskt besparingar både på kort och lång sikt. Att förena omtanke om miljön och solidaritet med kommande generationer med god privatekonomi är alltså fullt möjligt!

Miljöprogrammet är ett omfattande dokument och det du nu håller i din hand är en kort sammanfattning. Det tar dig kanske tio minuter att läsa den. Det är knappast bortkastad tid. Vare sig för dig eller för miljön. Miljöprogrammet finns i helhet tillgängligt på www.helsingborg.se/miljoprogram.

Miljöproblem igår och idag

På sätt och vis var det enklare förr. Då handlade miljöproblemen oftast om fabriksskorstenar och rörledningar. Farliga och skadliga för djur och natur men åtminstone lätta att lokalisera.

Idag kommer miljöstörningarna från otaliga källor. Allt vad vi gör i vårt dagliga liv – vad vi äter, hur vi förflyttar oss, vad vi gör av våra sopor, hur vi värmer våra hus och så vidare – påverkar miljön. Det ger oss ansvar – men också möjligheter.

Av kommunen kan och bör vi kräva goda förutsättningar för ett miljövänligt liv. Det ska vara enkelt att göra rätt. När de strukturerna finns och ständigt förbättras är det upp till oss att använda dem.

Miljöprogram med fem sakområden – och ett på tvären

Miljöprogrammet har sin grund i de nationella miljökvalitetsmål som riksdagen beslutat om. För att göra arbetet lättare och effektivare har vi dock lokalt valt en variant med fem prioriterade sakområden – Hållbart transportsystem, Hållbart energisystem, Sundare Helsingborg, Hållbar planering och skötsel samt Rent vatten. Det sjätte området, Medborgarsamverkan, talar om hur arbetet ska gå till.

MEDBORGARSAMVERKAN

Varför?

Som vi konstaterat har fokus i miljöfrågorna förskjutits från industriernas punktutsläpp till miljöpåverkan från vårt dagliga liv. Om miljöprogrammet ska ha framgång krävs alltså aktiv medverkan från helsingborgarna. Både som enskilda invånare och som yrkesverksamma inom privat eller offentlig sektor kan vi bidra.

För att förstå miljöarbetets betydelse måste vi ha grundläggande kunskaper. Mycket görs redan idag från Helsingborgs stads sida. Pedagogerna på Fredriksdal och Miljöverkstaden träffar varje år tusentals skolungdomar, Stadsbiblioteket har en särskild miljöavdelning och miljökontoret tillsammans med kommunstyrelsens och utvecklingsnämndens förvaltningar håller frukostmöten med lokala företagare.

Vad?

Det övergripande målet formuleras helt enkelt **Delaktigheten är stor**. Ett mer konkret mål är att **Boende, förenings- och näringsliv i respektive närområde deltar aktivt för att förbättra miljön**.

Hur?

Medborgarutskottens utåtriktade verksamhet ger möjligheter både att informera och väcka kommuninvånarnas intresse för miljöfrågor. I de lokala utvecklingsprogrammen för stadens närområden kan miljöprogrammet brytas ner till mål och åtgärder för varje särskilt område. I den processen hoppas vi att även du vill vara med.

HÅLLBART TRANSPORTSYSTEM

Varför?

Helsingborg ligger i en tätbefolkad region och har en livlig färjetrafik till Danmark. Trafiken tar stor plats och kräver stora anläggningar som påverkar vår stads- och landskapsbild. Den ger buller och luftföroreningar och bidrar till många olycksfall.

Samtidigt är trafik nödvändig i ett modernt samhälle. Det ställer krav på god planering både av trafiksystemet i staden och av förbindelserna till och från Helsingborg.

Vad?

De övergripande målen är att **Utsläppen av luftföroreningar minskar** och att **Andelen personer som åker kollektivt, cyklar eller går ökar**.

Transporterna är den enskilt största källan till utsläpp av koldioxid, den gas som mest bidrar till växthuseffekten. Även energiproduktion och industrier belastar luftkvaliteten, men medan transporterna ökar sina utsläpp har de andra två sektorerna minskat sina.

Hur?

Cykel-, gång- och kollektivtrafik måste utvecklas och bli mer attraktiv som alternativ till bilen, satsningarna på biogas som bränsle måste fortsätta. På sikt kommer alla stadsbussar att drivas av biogas, som inte påverkar växthuseffekten. Det är också möjligt att tanka privatbilar med biogas, bland annat vid Filborna återvinningsanläggning.

Några tips till dig som vill bidra

Utnyttja kollektivtrafiken mer. Gå eller cykla om du inte har så långt till jobbet. Det är ju bra både för miljön och för din hälsa – och för din plånbok!

Minska miljöpåverkan från din bil. Lär dig sparsam körning och se till att ha tillräckligt högt lufttryck i däcken.

Använd motorvärmare och välj dubbfria vinterdäck.

Gå med i en bilpool om du inte behöver bil så ofta. Det tjänar du pengar på!

När du ska byta bil: Titta på modeller med förnybara bränslen eller med låg bränsleförbrukning.

HÅLLBART ENERGISYSTEM

Varför?

Fossila bränslen används fortfarande i alltför hög grad som energikällor. Växthuseffekten beror främst på koldioxidutsläpp från kol och olja och gaserna påverkar klimatet oavsett var de släpps ut. Förändrat klimat kan leda till extrema väderförhållanden med fler och hårdare stormar med kraftiga regn och översvämningar men också till långvarig torka.

Vad?

Tre övergripande mål har formulerats, **Utsläppen av växthusgaser minskar**, **Användningen av förnybara energikällor ökar** och **Energianvändningen minskar**.

Hotet om klimatförändringar är den svåraste miljöfråga människan ställts inför och den viktigaste att lösa inför framtiden. Det råder ingen tvekan om att koldioxid är den gas som mest bidrar till växthuseffekten och halten i atmosfären är 30 procent högre idag än för 200 år sedan.

Hur?

Energiförsörjning och transporter måste ställas om till förnybara och långsiktigt uthålliga energikällor. Användningen av energi måste bli effektivare.

I en energiplan skall kommunen klargöra målen inom energiområdet och hur en resurseffektiv framtida energiförsörjning ska tryggas. Den kan innehålla till exempel utbyggnad av fjärrvärme, strategier för vindkraft, energisnål bebyggelse och användning av förnybara bränslen. För Helsingborg är det en viktig och prioriterad uppgift att utforma en energiplan.

Några tips till dig som vill bidra

Duscha istället för att bada. Byt gärna till snålspolande munstycke i duschen.

Se över dina fönster, byt till treglasfönster eller till ett fönster med tjockare energiglas. Dra ner rullgardiner och persienner när nätterna är kalla.

Installera termostater på alla element. Flytta möbler som står framför element och hindrar värmen att sprida sig. Sänk värmen när du reser bort.

Byt ut gamla kylar och frysar mot nya energisnåla.

Stäng av apparater du inte använder och släck lamporna i tomma rum.

Ersätt olja och el med fjärrvärme och förnybara energikällor. Solfångare kan vara ett ekonomiskt attraktivt och miljövänligt alternativ för att värma vattnet.

Kontakta kommunens energirådgivare. De kan hjälpa dig att hitta andra energisparande åtgärder i ditt hus.

SUNDARE HELSINGBORG

Varför?

När vi talar om en sund miljö kan vi mena byggnader utan fukt och mögel men också en ren och hälsosam omgivning utan bullerstörningar – och allt däremellan. Helsingborgsregionen expanderar kraftigt, tätorterna växer och vägarna byggs ut. Det leder ofta till problem som buller, trängsel på vägar och stora avfallsmängder.

Även vår livsstil, med hög konsumtion av allehanda produkter, vållar miljöproblem. Runtomkring oss finns tusentals kemiska produkter och ännu fler varor som innehåller kemiska ämnen. Vi har ofta dålig kunskap om hur de påverkar vår hälsa och de ekologiska systemen.

Vad?

Helsingborgs övergripande mål inom området är **Användningen av hälso- och miljöfarliga kemikalier minskar** och **Buller och andra störningar i samhället minskar**.

Hur?

Farliga ämnen fasas ut successivt genom att nyproducerade varor så långt som möjligt ska vara fria från nya organiska ämnen som är långlivade och ackumuleras, som kan framkalla cancer, påverka arvsmassan och störa fortplantningen. På lite längre sikt ska alla sådana ämnen och även sådana som stör hormonproduktionen eller framkallar allergier försvinna.

Att peka ut tysta områden i stadsmiljöer är ett sätt att uppmärksamma helsingborgarna på värdet av avkopplande oaser. De ger också möjlighet att ta särskild hänsyn till dem när nya bostäder och vägar byggs.

Några tips till dig som vill bidra

Använd miljömärkta kemikalier (Svanen, Bra miljöval eller EU-blomman).

Måla med vattenbaserade färger och linoljefärger istället för färg baserad på lösningsmedel.

Köp ekologiska och gärna närodlade livsmedel.

Köp ekologiska/rättvisemärkta kläder och andra produkter.

Använd elektrisk grilltändare, tändpapper eller tändklossar när du ska tända grillen.

Dosera lagom med städ-, tvätt- och diskmedel. Prova att tvätta utan sköljmedel.

Sortera ditt farliga avfall och lämna det till återvinning.

Lämna in din gamla frys eller kyl till återvinningscentral.

HÅLLBAR PLANERING OCH SKÖTSEL

Varför?

Helsingborg är en snabbt växande stad. Nya bostäder och arbetsplatser behövs och behovet av resor och transporter ökar naturligtvis också. Det leder till fortsatt exploatering av mark och vatten. Ibland kan redan bebyggd mark användas, ibland sker förtätningar i stadens centrala delar som naggar grönområden i kanten. Framför allt exploateras dock åkermark. Även kustområden utsätts för exploateringstrycket med nya byggnader, bryggor och utfyllningar.

Vad?

Fyra övergripande mål har formulerats: **Närheten till kommunikationer och rekreationsområden är god, Värdefulla naturresurser skyddas, Värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och Den biologiska mångfalden förstärks.**

Hur?

Tillväxten ställer stora krav på medvetenhet och långsiktigt tänkande i planering och genomförande. Kommunen kan genom den fysiska planeringen, och i många fall genom sitt markinnehav, styra var och i vilken omfattning exploatering sker.

Några tips till dig som vill bidra

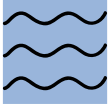
Skapa bra miljöer för fåglar, fjärilar och igelkottar i din trädgård. Odlar gärna gamla svenska sorter av blommor och fruktträd.

Välj kött från djur som gått ute, gärna på naturbetesmark.

Använd inte tryckimpregnerat trä.

Visa omsorg när du renoverar och vårdar äldre byggnader.

Köp möbler och byggvaror i FSC-märkt trä.

RENT VATTEN

Varför?

70 procent av Helsingborgslandskapet består av jordbruksmark. Jordbruket har rationaliserats och blivit storskaligt och effektivt. Men det högintensiva jordbruket bidrar till övergödningen, som orsakas av ett överskott av kväve och fosfor. Risken ökar också för att rester av bekämpningsmedel når yt- och grundvatten. Förutom jordbruket kan växthus bidra till att höga halter av näringsämnen når vattendragen och enskilda avlopp kan bidra med framför allt fosfor.

Övergödning kan leda till kraftiga och ibland giftiga algblomningar och till syrefria bottnar där bottendjur och fisk inte kan överleva.

Vad?

Vattnets kvalitet förbättras och **Den biologiska mångfalden förstärks** är de två övergripande målen inom området Rent vatten.

Hur?

Mycket har förbättrats de senaste decennierna, framför allt genom att kommunens reningsverk fungerar väl och i hög grad renar såväl kväve som fosfor. På senare år har dock mindre punktkällor och framför allt diffust läckage från jordbruket kommit i fokus. De källorna är betydligt svårare att åtgärda än de stora där problemen kunde lösas med traditionell reningsteknik. Jordbruksnäringen arbetar sedan länge aktivt med frågorna både genom att övergå till ekologisk odling och genom att förändra konventionell odling i mer hållbar riktning.

Några tips till dig som vill bidra

Använd miljömärkt tvättmedel och överdosera inte. Kranvattnet i Helsingborg är mjukt. Välj tvättmedel utan fosfat om du har eget avloppssystem.

Använd naturgödsel och alternativa sätt att bekämpa ogräs i din kolonilott eller trädgård.

Töm inte ditt akvarium i dammar eller vattendrag.

Häll inte ut vätskor som bensin och lacknafta i avloppet utan lämna dem på en miljöstation.

Köp miljömärkt fisk eller fisk som rekommenderas i Världsnaturfondens konsumentguide.

Tvätta och reparera bilen i tvätthall eller verkstadshall med godkänd rening, inte på gatan.

Vill du veta mer?

Ladda ner Helsingborgs stads
miljöprogram på
www.helsingborg.se/miljoprogram

HELSINGBORG

Vill du beställa mer material eller ställa frågor om Helsingborgs miljöprogram, kontakta:
Miljökontoret, Carl Krooks gata 10, 251 89 Helsingborg
Tele: 042-10 77 50, e-post: miljokontoret@helsingborg.se